

Міністрів України від 20.03.2022 № 331. База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/331-2022-%D0%BF#Text>

4. Про виділення коштів з резервного фонду державного бюджету для надання державної підтримки підприємствам переробної промисловості, стартапам в Україні та проведення експерименту з організації навчання осіб за освітніми програмами у сфері інформаційних технологій «Старт в ІТ»: розпорядження Кабінету Міністрів України від 24 червня 2022 року № 531-р. База даних «Законодавство України» / ВР України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/531-2022-%D1%80#Text>.

5. Про виділення коштів з резервного фонду державного бюджету для надання грантів з метою створення або розвитку бізнесу: розпорядження Кабінету Міністрів України від 21 червня 2022 року №532-р. База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/532-2022-%D1%80#Text>

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ФЕРМЕРСТВА В УКРАЇНІ

Погоріла М.В., магістр

Миколаївський національний аграрний університет

Фермерство являє собою форму підприємництва громадян України, які виявили бажання переважно особистою працею виробляти товарну сільськогосподарську продукцію, переробляти і реалізовувати її. Виникнення і розвиток фермерських господарств є закономірним результатом процесу приватизації колективної власності.

Взагалі, фермерські господарства належать до дрібнотоварних виробників продукції. Основною метою їх діяльності є забезпечення власних потреб у сільськогосподарській продукції і продовольстві та продаж надлишків такої продукції. На таких принципах формувалися фермерські господарства в незалежній Україні на початку дев'яностих років минулого століття. За існуючий період їх розвитку цілі та завдання їх діяльності змінювалися. Наразі

більшість фермерів виробляють продукцію для продажу і лише частину такої продукції залишають для власних потреб [2].

Фермерські господарства мають різні напрями спеціалізації, проте більшість з них займається вирощуванням зернових та олійних культур. За підсумками останніх років фермерські господарства України виробляють більше 7,7 млн т зерна та майже 3 млн т олійного насіння. Під цими культурами знаходяться основні площі земель фермерів. Якщо загальна площа сільськогосподарських угідь фермерських господарств становить 4,5 млн га, то під зерновими культурами знаходилося 2,2 млн га, олійними 1,5 млн га. Фермери також займаються вирощуванням цукрових буряків, картоплі, овочів, продовольчих баштанних культур, проте їх частка в структурі посівів фермерських господарств не перевищує 1 %. Лише 3 % фермерських господарств спеціалізується на виробництві продукції тварин. Так, у фермерських господарствах України останніми роками нараховувалось великої рогатої худоби 103,7 тис. гол., в тому числі корів - 41,3 тис. гол, свиней - 250 тис. гол., птиці - 2,8 млн гол. За підсумками господарювання у минулому році фермери виробили молока 167 тис. т, м'яса (у забійній вазі) - 57 тис. т, яєць - 76 млн шт. За останні десять років спостерігається тенденція до збільшення валового виробництва сільськогосподарської продукції фермерськими господарствами. При цьому частка продукції рослинництва становила 93 %.

Фермерські господарства України мають суттєвий вклад у загальнодержавне виробництво продукції сільського господарства. Частка виробництва фермерами зерна у валовому виробництві України становить 12%, соняшнику — 19%, ріпаку — 18%, сої — 16%, продукції тваринництва за видами — від 1 до 3 %. Таким чином, фермери відіграють значну роль у забезпеченні потреб внутрішнього ринку та формуванні експорту [1].

Основними проблемами розвитку фермерського господарства України є відставання від сучасних тенденцій запровадження інноваційних технологій ведення сільського господарства. Впливає на фінансову стійкість дрібного виробника суб'єктивні фактори, особливо здібності і знання господаря.

Більшість фермерських господарств створені сільськими жителями, які одержали землю і знають тільки традиційні для даного регіону технології виробництва, зберігання та переробки продукції, але не можуть використати нові ринки збуту та способи підвищення рентабельності виробництва [3].

Основне володіння для фермерів – це земля, тому ще однією проблемою є передусім, можливість виникнення нестачі коштів для придбання інших основних фондів після купівлі землі й для проведення заходів, спрямованих на підвищення її родючості, а також загроза інвестування цих заходів за рахунок зменшення оборотних фондів. В той же час, основними перевагами володіння землею можна віднести можливість продажу землі; можливість передачі землі у спадщину; постійне збільшення вартості землі шляхом її капіталізації; господарська самостійність у прийнятті рішень, що стосуються управління земельними ресурсами; престиж і моральне задоволення від володіння землею.

І, нарешті, важливою перевагою фермерства є : прекрасні смакові якості продуктів, відсутність шкідливих домішок, високі стандарти якості сільгосппродукції, що сприяють зміцненню здоров'я людини; збереження природних якостей, натуральний склад при подальшій переробці (використовуються тільки натуральні методи переробки, традиційні технології, природні матеріали для упаковки і заборонене використання будь-яких синтетичних добавок, ароматизаторів, консервантів тощо) [2].

Список використаних джерел

1. <http://www.agro-business.com.ua/ekonomichnyi-gektar/3999-problemy-ta-perspektyvyfermerstva-v-ukraini.htm>
2. Горьовий В.П. Аграрна політика у розвитку фермерства в Україні / В.П. Горьовий, Л.В. Прудивус // Економіка АПК. – 2020. - № 12. – С. 10-17.
3. Мохненко А.С. Виникнення, еволюція та сутність фермерських господарств / А.С. Мохненко // Таврійський науковий вісник. ХДАУ. – Херсон, 2009. – Вип. 62. – С. 299-306.

Науковий керівник Табацкова Г.В., канд. екон. наук, доцент кафедри економіки підприємств